

Ελληνική Γλώσσα (Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία)

Β' Τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού Γενικού Λυκείου

Κείμενο 1

«Γόρδιος δεσμός» η επιλογή δουλειάς

Το ακόλουθο συντομευμένο άρθρο της Ιωάννας Φωτιάδη δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Η Καθημερινή στις 22.02.2014 (ανακτήθηκε στις 08.12.2021).

«Μετά το Λύκειο, τι;». Ένα ερώτημα που απασχολούσε ανέκαθεν τους εφήβους γίνεται σήμερα ακόμη πιο κρίσιμο. Γιατροί, δικηγόροι και μηχανικοί μαστίζονται από την ανεργία και συχνά μεταναστεύουν στο εξωτερικό, η οικογενειακή επιχείρηση παραπαίει. Πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την αγωνία έναντι του άδηλου επαγγελματικού μέλλοντος στην Ελλάδα; Ο κατάλληλος σχεδιασμός, η ευελιξία και η πίστη στον εαυτό μας είναι τα κυριότερα εφόδια για το μέλλον. «Η σημερινή εποχή απαιτεί από τους νέους να μάθουν να λειτουργούν ενεργητικά στις αλλαγές που συνεχώς προκύπτουν. Καλούνται να συνειδητοποιήσουν ότι θα δραστηριοποιηθούν σε μια εποχή πολύ διαφορετική από τη σημερινή και μάλιστα σε ένα διεθνές περιβάλλον: νέα όνειρα και στόχοι θα προκύψουν από νέους επαγγελματικούς τομείς και νέες επιστημονικές ανακαλύψεις», αναλύει η κ. Μαρία Κουτσαύτη, με 30ετή εμπειρία στον χώρο της Συμβουλευτικής Διαχείρισης Σταδιοδρομίας.

«Συχνά, οι φόβοι των γονέων γίνονται οι περιορισμοί των παιδιών τους». Η σχολική επίδοση, για την οποία πασχίζει πάντα η μαθητική κοινότητα, «αποτελεί ικανή, αλλά όχι αναγκαία συνθήκη για την επαγγελματική επιτυχία, καθώς μια χαμηλή σχολική επίδοση δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται δεσμευτικά», παρατηρεί η κ. Κουτσαύτη. «Το σχολείο, το φροντιστήριο, οι γονείς καλλιεργούν συχνά το στερεότυπο ότι ιδανική σχολή είναι η υψηλόβαθμη σχολή, προκειμένου να μοιραστούν την επιτυχία σε ένα υψηλού κύρους ΑΕΙ». Ανταποκρίνεται, όμως, αυτή η επιλογή στις ανάγκες και τις δεξιότητες του μαθητή;

Η σημερινή οικονομική πραγματικότητα στην Ελλάδα έχει ορισμένες θετικές όψεις, καθώς μας αναγκάζει να αναθεωρήσουμε και να απομακρυνθούμε από στερεοτυπικές επιλογές. «Η αδυναμία ελέγχου και η ανατροπή όσων παλαιότερα θεωρούσαμε δεδομένα στο επαγγελματικό στερέωμα μας οδηγούν σε μια αντικειμενική πλέον προσέγγιση στην επιλογή επαγγέλματος». Δεν υπάρχει, επομένως, μόνο ένας δρόμος που θα μας οδηγήσει στην προσωπική μας Ιθάκη. «Εκτός από ελάχιστες εξαιρέσεις, για παράδειγμα την Ιατρική, υπάρχουν τρόποι να πετύχουν τα παιδιά αυτό που ονειρεύονται από διαφορετικές αφετηρίες», διευκρινίζει η κ. Κουτσαύτη, «αν το καταλάβουν, θα περιοριστεί και το άγχος τους».

Κείμενο 2

ΕΛΛΗ ΑΛΕΞΙΟΥ (1894-1988)

Η Βαγγελίτσα (απόσπασμα)

«Η Βαγγελίτσα» ανήκει στη συλλογή διηγημάτων Σκληροί αγώνες για μικρή ζωή, που εκδόθηκε το 1931 (Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα, 1978, σ. 45-46).

-Καλησπέρα, κυρία δασκάλα, και γω ήθελα να σας δω, να μου πείτε, για την κόρη μου· σα να μου φαίνεται, κυρία δασκάλα, πως τώρα πηγαίνει καλύτερα. [...] Λέτε, κυρία δασκάλα, ν' αξιωθώ να τη δω καμιά φορά δασκάλα σαν εσάς;

-Γιατί όχι; Βέβαια θα τη δείτε! Μα δε βαριέστε, τι δασκάλα! Η Βαγγελίτσα σας δεν το ξέρετε πως είναι κρυμμένος θησαυρός; Αυτή έχει μια φωνή, που, αφ' ότου την άκουσα, το πιστεύω και το λέω παντού, όπου σταθώ κι όπου βρεθώ, πως η κόρη σας είναι μια από τις πιο καλές μου μαθήτριες μέσα στην τάξη!

-Αυτά, κυρία δασκάλα, τα λέτε τώρα για παρηγοριά. Εγώ τη θέλω στα γράμματα να 'ναι καλή· κι έπειτα τη φωνή –τι να την κάμω εγώ τη φωνή; [...]

-Άμα ένα κορίτσι καλλιεργήσει τη φωνή του, -γιατί είναι σκολειά σ' άλλα μέρη επίτηδες, που πάνε τα κορίτσια μόνο για να μάθουν τραγούδι –άμα πάρει από κει ένα κορίτσι δίπλωμα, κι όπως δα η Βαγγελίτσα σας έχει φωνή σπάνια, μπορεί, αν θέλει, να κάμει ύστερα και τη δασκάλα της φωνής, μα μπορεί και να δίνει σαν εορτές, να πούμε, όπου να πηγαίνει ο κόσμος να πληρώνει για να ακούσει το τραγούδι της... Έτσι κάνει και όνομα, ακούγεται παντού.

-Μπα, μπα! Θεός φυλάξοι, κυρία δασκάλα! Να πληρώνει ο κόσμος για να ακούει το τραγούδι της! τι λέτε; Αυτό είναι σα να θέλω εγώ, η μάνα της, να κάμω την κόρη μου θεατρίνα!

-Μα δεν είναι θεατρίνα αυτό! Καθόλου! Κάθε άλλο...

-Όχι, όχι, κυρία δασκάλα. Θεέ μου φύλαγε, να βγαίνει να τραγουδεί και να την πληρώνουνε... ο Θεός να μη μ' αφήσει να δω τέτοιο πράμα... Εγώ ένα κορίτσι που το 'χω, όπως μου 'μεινε και ορφανό και δίχως προστάτη, πρέπει να 'χω τα μάτια μου τέσσερα. Ούτε να ακουστεί, να χαρείς, καλή μου κυρία δασκάλα, πως τραγουδεί· ο τόπος μας είναι κακός... Και μικρή 'ναι ακόμη, δε σου λέω· μα άμα της κολλήσουνε από τώρα κανένα παρατσούκλι, θα της το λένε κι άμα μεγαλώσει. Θα τη μάθει ο κόσμος τραγουδίστρα, και «τραγουδίστρα» θα ακούγεται ώσπου να γεράσει. Δεν τα ξέρομε τώρα; Πού ζούμε...

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1(μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Να παρουσιάσεις σε μία παράγραφο 50-60 λέξεων τα προβλήματα και τους περιορισμούς που έχουν να αντιμετωπίσουν οι σημερινοί έφηβοι, σύμφωνα με την αρθρογράφο του Κειμένου 1, όσον αφορά το επαγγελματικό τους μέλλον.

Μονάδες 10

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 η αρθρογράφος οργανώνει τον λόγο της με δύο ερωτήματα. Να τα καταγράψεις (μονάδες 2) και να εξηγήσεις ποιο στόχο εξυπηρετεί το καθένα από αυτά (μονάδες 8).

Μονάδες 10

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

«“Γόρδιος δεσμός” η επιλογή δουλειάς».

«Η οικογενειακή επιχείρηση παραπαίει».

«Δεν υπάρχει, επομένως, μόνο ένας δρόμος που θα μας οδηγήσει στην προσωπική μας Ιθάκη».

Στις παραπάνω περιόδους λόγου η γλώσσα χρησιμοποιείται συνυποδηλωτικά/μεταφορικά. Ποια πρόθεση της αρθρογράφου φανερώνει αυτή η επιλογή; (μονάδες 6) Να τις ξαναγράψεις, αξιοποιώντας τη δηλωτική/κυριολεκτική χρήση της γλώσσας, χωρίς να αλλοιώσεις το νόημά τους (μονάδες 9).

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Να ερμηνεύσεις την άρνηση της μητέρας της Βαγγελίτσας να γίνει η κόρη της «τραγουδίστρα» (μονάδες 10). Ποιες σκέψεις και συναισθήματα σου δημιουργεί η συγκεκριμένη στάση (μονάδες 5); Να απαντήσεις σ' ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 15